УДК 371.31: 371.264
UDC 371.31: 371.264
DOI: 10.31475/ped.dys.2019.26.08

ЛІЛІЯ ТКАЧ,
викладач
(Україна, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський коледж харчової промисловості Національного університету харчових технологій, вул. Суворова, 2)

LILIIA TKACH,
lecturer
(Ukraine, Kamianets-Podilskyi, Kamianets-Podilskyi College of food industry National university of food technologies, Suvorova street 2)
ORCID ID: 0000-0002-4070-3662

Педагогічні умови практичної підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів»

Pedagogical Conditions of Practical Training of Future Technician-Technologist in the Specialty «Production of Bread, Confectionery, Pasta and Food Concentrates»

У статті дано методологічне обґрунтування педагогічних умов практичної підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів» у коледжах харчової промисловості, які сприяють формуванню практичних навичок і вмінь, професійно важливих якостей і складають практичну підвалину їх професійної компетентності. Педагогічні умови визначено як сукупність сприятливих системні педагогічні обставини у коледжах, які свідомо створюються педагогами для цілеспрямованої практичної підготовки майбутніх техніків-технологів.

Обґрунтовані педагогічні умови створюють оптимальні умови для підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів».

Ключові слова: *педагогічні умови, майбутні техніки-технологи, педагогічне моделювання, авторська методика, критерії та показники оцінювання, навчально-методичне забезпечення.*

The article provides a methodological substantiation of the practical training pedagogical conditions of the future technicians in the specialty «Production of bread, confectionery, pasta and food concentrates» in the food industry colleges, contribute to the formation of practical skills and professionally important qualities and constitute the practical basis of their professional competence. Pedagogical conditions are defined as a set of favorable system pedagogical circumstances in colleges, which are consciously created by teachers for targeted practical training of the future technicians-technologists.

It is noted that these conditions should contain the following aspects of their practical training.

Methodological: the main leading ideas and practical training principles, on the basis of which their practical preparation takes place. This is a competence for the unison, contextual and subject-activity approaches.

Theoretical: goal, aims, principles, content and the result of their practical preparation for the future professional activity, in particular.

Methodical: the main methods, technologies, tools and the author's method of practical training of technicians-technologists in the specialty «Production of bread, confectionery, pasta and food concentrates.»

Practical: the availability of modern material and technical base of practical training that meets the food production requirements and the specifics of the future professional activity of graduates.

Reasonable pedagogical conditions create optimal conditions for the training of the future technicians-technologists in the specialty «Production of bread, confectionery, pasta and food concentrates.» These conditions are:

1) pedagogical modeling of their practical training in colleges;

2) presence of a modern integrated phased author's methodology for their practical training;

3) providing self-management of students in the practical training processf;

4) objective criteria usage for assessing the levels of their practical readiness.

Key words: *pedagogical conditions, future technologists, pedagogical modeling, author's methodology, evaluation criteria and indicators, methodological support.*

Вступ / Introduction. Професійна підготовка майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів» (далі – техніків-технологів) є надзвичайно актуальною як у теоретичному, так і в прикладному аспектах, оскільки вони будуть працювати у важливій для кожної особи сфері – у харчовій промисловості. Кожна особа усвідомлює чи ні, є їх споживачем щоденно, купує їх продукцію постійно. У зв'язку з цим практична складова їх професійної компетентності є вкрай актуальною, а її формування є системним завданням для всіх коледжів, оскільки така підготовленість є, практично, головним критерієм їх працевлаштування на сучасних підприємствах харчового профілю.

Водночас науковці слушно наголошують про ті нормативно-правові проблеми щодо практичної підготовки фахівців, які слід розв'язати для їх професійної підготовки у коледжах: «Існуюча нормативно-правова база з організації навчального процесу підготовки молодших спеціалістів не відповідає сучасним вимогам освіти і не врегульовує суспільні відносини між випускниками вищих навчальних закладів та підприємствами харчової галузі, це заважає якісній підготовці спеціалістів і невідкладно потребує поліпшення та удосконалення системи практичної підготовки студентів, особливо технічних спеціальностей. У зв'язку з цим Міністерству освіти і науки України для поліпшення та удосконалення практичної підготовки студентів технічних спеціальностей у коледжах та технікумах України необхідно розробити та запровадити комплекс заходів для вирішення окреслених нами проблем» (Бажан С.П., 2014).

Мета та завдання / Aim and tasks. Дати методологічне обґрунтування педагогічних умов практичної підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів» у коледжах харчової промисловості.

Методи / Methods. У вітчизняній педагогічній науці мається достатньо досліджень, в яких обґрунтовуються різноманітні педагогічні умови. Під ними, як правило, розуміють сукупність об'єктивних і суб'єктивних можливостей у педагогічному процесі конкретних типів навчальних закладів, які торкаються цілей, змісту, форм, методів, методик, матеріально-просторового та інформаційного середовищ, які спрямовані на вирішення поставлених у педагогічному дослідженні конкретних завдань (Литвин А.В., 2014).

Так, намагається обґрунтувати педагогічні умови практичної підготовки фахівців у педагогічних ВНЗ України В.Й. Кобрій, оскільки стаття так і називається – «Педагогічні умови практичної підготовки фахівців у вищих педагогічних навчальних закладах України» (Кобрій .В., 2015). Але у статті їх автор так і чітко не визначив. Такі варіанти публікацій свідчать про те, що науковці інколи не усвідомлюють їх смисл, логіку і культуру формулювання.

Більш вдало до їх обґрунтування щодо техніків-технологів підходить, наприклад, О.Ф. Мельник, яка наголошує, що «Педагогічними умовами формування професійної компетентності, від яких залежить досягнення поставленої мети, визначено такі як: 1) модернізація професійної підготовки майбутніх спеціалістів з виробництва харчової продукції; 2) оптимальне співвідношення загальноосвітньої та фахової підготовки спеціалістів; 3) забезпечення мотивації до майбутньої професійної діяльності; 4) професійне спрямування природничих дисциплін» (Мельник О.Ф., 2017a).

Але перша умова від дисертантки не залежить, оскільки модернізація освіти має відбуватися на рівні держави, відповідно цю умову вона не може експериментально підтвердити. Друга умова – оптимальне співвідношення загальноосвітньої та фахової підготовки спеціалістів – суперечить смислу функціонування вищої професійної освіти, оскільки загальноосвітня підготовка – це призначення загальноосвітньої школи, а коледж – це професійний навчальний заклад і, відповідно, основна увага має приділятися професійній і фаховій підготовці. Третя умова – забезпечення мотивації до майбутньої професійної діяльності – також сформульована некоректно, оскільки мотивацію не можна забезпечувати, оскільки або вона є або її немає, а слід студентів мотивувати до опанування, наприклад, фахом техніка-технолога.

А в статті О.Ф. Мельник особливу увагу вже звертає на міжпредметні зв'язки в процесі формування професійної компетентності техніків-технологів виробництва харчової продукції. Вона з'ясувала їх роль у формуванні їх професійної компетентності та визначила можливості міждисциплінарної інтеграції знань як умови її формування у техніків-технологів виробництва харчової продукції (Мельник О.Ф., 2017b). Такий підхід ми вважаємо обґрунтованим, оскільки у професійній діяльності знання використовуються у комплексі, а не в межах однієї навчальної чи кількох навчальних дисциплін.

Ось як визначає педагогічні умови О.Л. Дурманенко, «як особливості організації навчально-

виховного процесу у ВНЗ, що детермінують результати виховання, освіти та розвитку особистості студента, об'єктивно забезпечують можливість їх досягнення (Дурманенко О., 2012). Але умови визначати особливостями, на нашу думку, не доцільно, а краще їх визначати як інновації, нововедення…

Педагогічні умови представляють собою сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів, засобів і матеріально-просторового середовища, вважає А.Я. Найн, які спрямовані на вирішення поставлених завдань (Найн А.Я., 1995). На перший погляд усе охоплено, але поняття «об'єктивних» використано некоректно, а також немає найголовніших постатей – педагога та учня, оскільки вони мають бути реалізаторами та центральними постатями у педагогічних умовах.

У визначенні І.П. Підласого маємо такий самий недолік, бо вони, на його думку, сприяють реалізації змісту навчання, оптимізують форми, методи, підходи, технологію організації навчального процесу як цілісної системи (Подласый И.П., 1996). Тут виникає запитання: чому тільки організації навчального процесу? Педагогічні умови стосуються всіх елементів педагогічного процесу і серед ним насамперед його суб'єктів.

Більш системно та послідовно до розв'язання проблеми педагогічних умов підійшов А.В. Литвин, який під ними розуміє особливості організації навчально-виховного процесу, які певним чином впливають на його результати, забезпечують його покращення шляхом впровадження певної парадигми освіти, застосування сучасних освітніх методик навчання і виховання, інноваційних технологій, упровадження педагогічного досвіду: «…комплекс спеціально спроектованих генеральних чинників впливу на зовнішні та внутрішні обставини навчально-виховного процесу й особистісні параметри всіх його учасників. Педагогічні умови забезпечують цілісність навчання та виховання в інформаційно-освітньому середовищі навчального закладу відповідно до вимог суспільства та запитів ринку праці, сприяють всебічному гармонійному розвиткові особистості та створюють сприятливі можливості для виявлення її задатків, врахування потреб і формування загальнолюдських і професійно важливих якостей, ключових кваліфікацій, загальних і професійних компетенцій (Литвин А.В., 2014).

Більшість цих визначень за смислом достатньо повно відображає зміст поняття «педагогічні умови». Але вони містять певні упущення, недоліки.

По-перше, вони мають несистемний, а декларативний характер, а вони мають бути такими, які, з одного боку, системно охоплюють предмет дослідження, а з іншого – дійсно їх можна перевірити у процесі експерименту.

По-друге, вважаємо, що вони в першу чергу мають «зачіпати» суб'єктів педагогічного процесу, від мотивації, цінностей, а інколи і «доброї волі» залежить реалізація всіх педагогічних умов. Відповідно їх не можна зводити лише до зовнішніх обставин, навіть об'єктивних, до обстановки, сукупності об'єктів, що впливають на педагогічний процес чи на досліджуване явище.

Отже, під *педагогічними умовами* практичної підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів» будемо розуміти сукупність сприятливих педагогічних обставин у коледжах, які свідомо створюються для цілеспрямованої їх практичної підготовки.

Підставою для визначення типу педагогічних умов є різні аспекти та характеристики досліджуваного освітнього об'єкта чи явища, зокрема його структура, наголошує А.В. Литвин (Литвин А.В., 2014). Він виокремлює таку типологію педагогічних умов: необхідні, достатні та їх підвиди (необхідні та достатні; необхідні, але не достатні; достатні, але не необхідні, не необхідні та недостатні), а також надлишкові (Литвин А.В., 2014).

Цікавою є його класифікація за їх функціями: мотиваційні, мотиваційно-цільові, змістові, процесуально-цільові, операційні, організаційно-технологічні та суб'єктивно-орієнтовані. З урахуванням універсальної структури діяльності людини, а навчальна діяльність учня та педагогічна діяльність викладача є різновидами провідних видів людської діяльності, вважаємо за доцільне виокремити такі універсальні педагогічні умови вирішення конкретних педагогічних завдань і проблем:

– ***ціннісно-мотиваційна***, оскільки цінності визначають ставлення учасників педагогічного процесу до власної діяльності в освітній системі, а зміст їх цінностей визначає мотивацію навчальної та педагогічної діяльності, наприклад, позитивний, негативний, байдужій або внутрішні та зовнішні мотиви опанування студентом фахом техніка-технолога;

– ***змістова***, а в педагогічному процесі, як правило, змістовна, оскільки у ньому відбувається опанування усіма видами досвіду людства – соціальним, професійним і фаховим досвідом конкретного суспільства, соціальних і професійних груп, що існує у вигляді теорій, концепцій і конкретного досвіду; а будь-яка професійна освіта передбачає опанування теоретичними аспектами професійної і фахової діяльності у конкретній професійній сфері, як, наприклад, фахом техніка-технолога харчової промисловості; так зміст практичної підготовки студентів в аграрних

вищих навчальних закладах (Зміст практичної підготовки студентів в аграрних…);

– ***операційно-процесуальна***, а в ідеалі – праксеологічний аспект діяльності, тобто опанування успішним практичним досвідом конкретного суспільства і конкретної професійної сфери, наприклад, техніка-технолога харчової промисловості; реалізація цієї умови, як показує український досвід професійної освіти, найскладнішій у наслідок насамперед відсутності чіткої правової визначеності; зокрема, мається наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.93 р. про затвердження положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Про затвердження Положення про проведення практики…, 1993). Але це Положення не регулює, на жаль, відносини професійних навчальних закладів і підприємств – баз практики, не визначає фінансове відшкодування підприємствам, організаціям та установам, які беруть безпосередню участь у підготовці фахівців за рахунок своїх виробничих, технологічних та адміністративних потужностей;

– ***контрольно-корегувальна***, оскільки будь-яка діяльність передбачає контроль і самоконтроль та своєчасне її корегування; діяльність суб'єктів педагогічного процесу також обов'язково передбачає такий компонент, складову чи функцію; у зв'язку з цим здатність до самоконтролю, самодетермінації, самокорегуванню є важливими складовими діяльності як педагога, так і студента – майбутнього техніка-технолога; наявність такої здатності є першою ознакою суб'єктності як студента, так і педагога у педагогічному процесі;

– ***індивідуально-психологічна***, оскільки кожен фах, кожен вид професійної діяльності передбачає наявність і сформованість професійно важливих якостей, бо вони у технолога одні, керівника – інші, безпосереднього виконавця – треті, а всіма ними водночас має опанувати сучасний технік-технолог харчової промисловості;

– ***оцінно-результативний,*** а в професіях, які належать до «людина-людина», ми вважаємо доцільно визначити як суб'єктний, головними проявами якого є «різні вили суб'єктності – соціальна, навчальна та професійна, що водночас передбачає здатність людини, як суб'єкта буття, поведінки та діяльності, перетворювати власну життєдіяльність в предмет практичного перетворення, що дозволяє управляти собою на основі об'єктивного самооцінювання, саморефлексії, саморегуляції та самодетермінації буття, поведінки та діяльності» (Ягупов В.В., 2009).

Отже він має, з одного боку, має усвідомлювати та сприймати як свою унікальність і автономність, так і іншої особи – співробітника та клієнта, тобто має бути і менеджером, і безпосередньо виконавцем. А їх функції, практично, протилежні, про що мається відповідний матеріал у дисертації В.Д. Каричковського (2018).

Результати / Results. Відповідно, у процесі обґрунтування авторських педагогічних умов, по-перше, намагалися охопити всі елементи діяльності суб'єктів педагогічного процесу в конкретній освітній установ в межах нашого педагогічного дослідження; по-друге, пам'ятали про те, що існують інваріантна складова професійної підготовки, наприклад, техніків-технологів, які не підлягають експериментуванню; по-третє, є певні варіативні елементи, наприклад, організаційні, матеріально-технічні та інші умови, методика, навчально-методичне забезпечення, цінності та мотивація студентів до практики, її організація та проведення в конкретних експериментальних майданчиках, якими можемо ми експериментувати.

Усі ці умови мають бути системними та комплексно охоплювати всі етапи, зміст, методи, засоби їх практичної підготовки, відповідно повинні мати вплив на всі сфери психіки майбутніх техніків-технологів у процесі проходження практичної підготовки. У зв'язку з цим вони мають містити як методологічні та теоретичні, так і методичні та практичні аспекти їх практичної підготовки.

Методологічний аспект: основні провідні ідеї та принципи, на основі яких відбувається їх практична підготовка. Такими вважаємо компетентнісний, контекстний і суб'єктно-діяльнісний підходи.

Теоретичний аспект: цілі, принципи, зміст, результат їх практичної підготовки.

Методичний аспект: основні види, методи, технології, засоби і загальна методика практичної підготовки майбутніх техніків-технологів.

Практичний аспект: наявність сучасної матеріально-технічної бази, яка відповідає сучасним вимогам харчової промисловості та специфіці майбутньої професійної діяльності техніків-технологів.

Отже, педагогічні умови практичної підготовки майбутніх техніків-технологів мають спеціально створюватися у педагогічному процесі коледжів для вирішення конкретної педагогічної мети – цілеспрямованої їх системної практичної підготовки згідно зі вимогами компетентнісного, контекстного та суб'єктно-діяльнісного підходів до їх професійної підготовки.

Обґрунтовані педагогічні умови мають створювати оптимальні системні умови для практичної підготовки майбутніх техніків-технологів. На нашу думку, такими мінімальними умовами мають

бути.

1) педагогічне моделювання їх практичної підготовки у коледжах;

2) наявність сучасної комплексної поетапної авторської методики їх практичної підготовки;

3) забезпечення самоменеджменту студентів у процесі практичної підготовки;

4) використання об'єктивних критеріїв оцінювання рівнів їх практичної підготовленості.

Цих умов може бути, безумовно, більше. Але вони на системно охоплюють всі основні аспекти їх практичної підготовки в коледжі взагалі та мають певну спрямованість – формування конкретних здатностей, які складають практичну основу їх професійної компетентності.

Стисло охарактеризуємо їх основні вимоги.

1. Педагогічне моделювання практичної підготовки майбутніх техніків-технологів. Ми наголошуємо про педагогічне моделювання, оскільки вона дає можливість системно відтворити основні її складові та етапи на штучному об'єкті – моделі, яка обґрунтована на засадах педагогіки для вирішення дослідницьких завдань. Результати аналізу наукових джерел показують, що воно має суттєвий потенціал для вирішення дослідницьких завдань (Є.О. Лодатко (2010), В.В. Ягупов (2013)). Так, Е.А. Лодатко обґрунтовано вважає, що «модель» і «моделювання» є складними для використання у педагогіці, оскільки вони потрапили до педагогіки з інших наук, а також мають такі «особливості, природа яких ґрунтується на нечіткості, розпливчастості педагогічних понять» (Лодатко О.Є., 2010). Воно відображає, з одного боку, в педагогічній моделі основні характеристики практичної підготовки, а з іншого – системно в комплексі наочно демонструє основні методологічні підходи, теоретичні та методичні основи, конкретні методичні етапи для досягнення поставленої наукової мети – практичну підготовку майбутніх техніків-технологів.

2. Наявність сучасної комплексної поетапної методики практичної підготовки у коледжах майбутніх техніків-технологів. Вона представляє навчальну систему, яка обґрунтована на провідних ідеях компетентнісного, контекстного та суб'єктно-діяльнісного підходів і включає в собі мету, цілі, принципи, цілеспрямовано скомпоновані методи, способи, прийоми, засоби на основних етапах їх практичної підготовки.

3. Забезпечення самоменеджменту майбутніх техніків-технологів у навчальній, квазіпрофесійній і професійній діяльності, тобто створення умов для актуалізації їх навчальної та професійної суб'єктності та суб'єктної поведінки у процесі практик, оскільки, з одного боку, це підвалина успішного опанування фаху у професійному середовищі, а з іншого – характер їх майбутньої діяльності передбачає автономність, самостійність, відповідальність, тобто їх професійну суб'єктність, яка представляє «інтегральну професійно важливу якість…, змістовні аспекти формування, актуалізації та прояву якого зумовлені типологією і специфікою професійно зумовлених завдань, характером професійної взаємодії та умовами професійного середовища» (Ягупов В.В., Крышталь Н. А., Король В. Н., 2012).

4. Використання об'єктивних критеріїв оцінювання практичної підготовленості майбутніх техніків-технологів. Проблема визначення критеріїв і показників оцінювання успішності опанування цим фахом полягає у тому, що вона у професійній педагогіці і практиці недостатньо досліджена та обґрунтована. Тому кожен дослідник використовую власні критерії, які не підлягають жодній методологічній оцінці. Критерій – це важлива й визначальна ознака, яка характеризує конкретні якісні аспекти практичної підготовки техніків-технологів, які дають можливість з'ясувати рівень практичної підготовленості. Критерій конкретизується в показниках і за їх допомогою дозволяє статистично вимірювати та оцінювати кількісні характеристики практичної підготовленості майбутніх техніків-технологів. Відповідно, вони мають об'єктивними, ефективними, надійними, достовірними. Для оцінювання рівнів їх практичної підготовленості майбутніх пропонуємо використовувати такі критерії: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, управлінський, технологічний, психологічний і суб'єктний, які демонструють їх практичну здатність до майбутньої професійної діяльності.

Обговорення / Discussion Проблема практичної підготовки майбутніх фахівців, у т.ч. і техніків-технологів, є вкрай актуальною для професійної педагогіки як у теоретико-експериментальному, так і в прикладному аспектах, оскільки професійна підготовка майбутніх фахівців є об'єктом і предметом дослідження багатьох науковців. Так, вона досліджується як проблема безперервної професійної освіти (С.Я. Батишев, С.У. Гончаренко, Р.С. Гуревич, Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич, В.В. Ягупов та ін.), упровадження компетентнісного підходу до професійної підготовки фахівців (Г.В. Єльнікова, В.І. Луговий, В.І. Свистун та ін.); професійної етики (Г.П. Васянович, О.В. Вознюк, А.А. Каленський та ін.) та ін.

Для нашого дослідження суттєвий інтерес представляють наукові напрацювання практичної підготовки майбутніх фахівців в аграрних ВНЗ. Такі наукові напрацювання щодо її окремих аспектів здійснили Р.В. Бабалова (1984), І.М. Бендера (2003), О.В. Богомолов (2003), М.Ф. Бойко (2003), В.І. Борисов (1990), В.І. Дуганець (2004), В.Д. Каричковський (2018),

Г.Є. Мазнєв (2003), В.І. Пастухов (2003), В.П. Строкаль (2012) та ін., виробничої практики – Т.М. Попова (2010), Р.В. Петренко (2010), Н.Б. Кашена (2010), методики практичної підготовки майбутніх фахівців-аграріїв – І. О. Колосок (2004), П.Г. Лузан (1997), С. Штангей (2012) та ін.

Так, тільки у процесі практичної підготовки набуті професійні знання знаходять сферу свого застосування, формують важливі практичні вміння і навички, наближають навчання до виробництва, наголошує І.І. Паламарь (1990).

Проблема професійної підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів» у коледжах харчової промисловості є предметом дослідження низки науковців. Наприклад, це формування професійної компетентності фахівців харчової галузі (Л.М. Крайнюк (2009), Т.А. Лазарєва (2015), М.С. Лобур (2006), О.Ф. Мельник (2015); В.О. Потапов (2008), Н.С. Сичевська (2012), Л.М. Янчева (2010) та ін.). Значення природничих дисциплін у процесі підготовки фахівців з виробництва харчової продукції частково досліджувалося в наукових доробках О.О. Туриці (2013).

Педагогічні умови досліджували «В. Андреєва, Ю. Бабанський, В. Беліков, В. Биков, Г. Васянович, А. Вербицький, О. Галкіна, С. Гончаренко, Р. Гуревич, А. Дьомін, В. Загвязинський, Н. Іполітова, Н. Кузьміна, І. Козловська, Б. Купріянов, Н. Михайлова, А. Найн, І. Підласий, П. Сікорський, В. Сластьонін, Н. Стерхова та інші науковці», наголошує А.В. Литвин (2013). Навіть маються окремі дисертації, які повністю присвячені виключно дослідженню ролі і місця поняття «організаційно-педагогічні умови» в термінологічному апараті педагогічних наук (Галкина О.В., 2009).

Нами з'ясовано наявність таких підходів до їх інтерпретації:

– обставини педагогічного процесу, які забезпечують досягнення поставлених дослідницьких цілей;

– внутрішні чинники педагогічної системи, які певним чином взаємодіють між собою і сприяють досягненню поставлених дослідницьких завдань;

– сукупність взаємопов'язаних різних передумов для розв'язання певного науково завдання;

– організаційні (організаційно-управлінські) ресурси та заходи, без актуалізації яких не можна розв'язати педагогічні умови тощо.

Аналіз та узагальнення наукового доробку вищезазначених та інших науковців щодо професійної підготовки фахівців, у т.ч. і майбутніх техніків-технологів показує, що необхідно враховувати як загальноприйняті теоретичні та методичні вимоги до їх професійної підготовки, так і специфічні, що зумовлені сферою і фахом їх майбутньої професійної діяльності. Багато науковців, у т.ч. А.В. Литвин (2014), слушно наголошують той факт, що успішність професійної підготовки майбутніх фахівців закономірно залежить від тих умов, у т.ч. і педагогічних, в яких вона проходить.

Висновки / Conclusions. Практична підготовці майбутніх техніків-технологів мають сприяти сприятливі системні педагогічні умови, одним з основних інтегральних результатів якої має бути їх практична здатність до майбутньої професійної діяльності.

Перспективами подальших розвідок у даному напрямку вбачається в обґрунтуванні кожної педагогічної умови.

Список використаних джерел і літератури / References:

1. Бажан, С. П. (2014). Проблеми практичної підготовки молодших спеціалістів технічних спеціальностей у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації. *Вісник післядипломної освіти, 12,* 7–16. / Bazhan, S. P. (2014). Problemy praktychnoi pidhotovky molodshykh spetsialistiv tekhnichnykh spetsialnostei u vyshchykh navchalnykh zakladakh I–II rivniv akredytatsii *[Problems of Practical Training of Junior Specialists of Technical Specialties at Higher Educational Institutions of I–II Levels of Accreditation]. Visnyk pisliadyplomnoi osvity, 12,* 7–16 [in Ukrainian].

2. Бабалова, Р. В. (1984). Некоторые проблемы практического обучения в вузах. *Современная высшая школа, 4,* 99–102. / Babalova, R. V. (1984). Nekotorye problemy prakticheskogo obucheniya v vuzax *[Some Problems of Practical Teaching at Universities]. Sovremennaya vysshaya shkola, 4,* 99–102 [in Russian].

3. Бендера, І. М. (2003). Організація навчального процесу на принципах наскрізності при підготовці інженерів-педагогів в галузі механізації для аграрних закладів професійної освіти. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. (Вип. 5, с. 299–307). Харків: УІПА. / Bendera, I. M. (2003). Orhanizatsiia navchalnoho protsesu na pryntsypakh naskriznosti pry pidhotovtsi inzheneriv-pedahohiv v haluzi mekhanizatsii dlia ahrarnykh zakladiv profesiinoi osvity *[Organization of the Educational Process on the Principles of Transparency in the Training of Engineers-Teachers in the Field of Mechanization for Agricultural Institutions of Vocational Education]. Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity.* (Vol. 5, pp. 299–307). Kharkiv: UIPA [in Ukrainian].

4. Богомолов, О. В. (2003). *Практична підготовка фахівців факультету «Переробка та зберігання сільськогосподарської продукції»*. Харків. / Bohomolov, O. V. (2003). Praktychna pidhotovka fakhivtsiv fakultetu «Pererobka ta zberihannia silskohospodarskoi produktsii» *[Practical Training of Specialists of the*

Faculty «Processing and Storage of Agricultural Products»]. Kharkiv [in Ukrainian].

5. Бойко, М. Ф., Мазоренко, Д. І., Тіщенко, Л. М. (2003). *Концептуальні аспекти підвищення ефективності практичної підготовки фахівців.* Харків. / Boiko, M. F., Mazorenko, D. I., Tishchenko, L. M. (2003). *Kontseptualni aspekty pidvyshchennia efektyvnosti praktychnoi pidhotovky fakhivtsiv [Conceptual Aspects of Improving the Efficiency of Practical Training of Specialists].* Kharkiv [in Ukrainian].

6. Борисов, В. И. (1990). Новый вид практического обучения. *Среднее специальное образование, 2,* 14–17. / Borisov, V. I. (1990). Novyj vid prakticheskogo obucheniya *[New Type of Practical Teaching]. Srednee special'noe obrazovanie, 2,* 14–17.

7. Дуганець, В. І. (2014). *Виробниче навчання фахівців аграрно-інженерного профілю.* Кам'янець-Подільський: Сисин Я. І. / Duhanets, V. I. (2014). *Vyrobnyche navchannia fakhivtsiv ahrarno-inzhenernoho profiliu [Industrial Teaching of Specialists of Agrarian and Engineering Profile].* Kamianets-Podilskyi: Sysyn Ya. I. [in Ukrainian].

8. Каричковський, В. Д. (2018). *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх менеджерів в університетах аграрного профілю: порівняльний аналіз.* (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ. / Karychkovskyi, V. D. (2018). *Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnikh menedzheriv v universytetakh ahrarnoho profiliu: porivnialnyi analiz [Theory and Practice of Professional Training of the Future Managers in Agricultural Universities: Comparative Analysis].* Extended abstract of Doctor's thesis. Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova. Kyiv [in Ukrainian].

9. Мазнєв, Г. Є. (2003). *Організація наскрізної практичної підготовки фахівців з менеджменту.* Харків. / Mazniev, H. Ye. (2003). *Orhanizatsiia naskriznoi praktychnoi pidhotovky fakhivtsiv z menedzhmentu [Organization of Transparent Practical Preparation of Management Specialists].* Kharkiv [in Ukrainian].

10. Пастухов, В. І. (2003). *Наскрізна програма практичної підготовки фахівців з спеціальності «Механізація сільського гсподарства» на механіко-технологічному факультеті ХДТУСГ.* Харків. / Pastukhov, V. I. (2003). *Naskrizna prohrama praktychnoi pidhotovky fakhivtsiv z spetsialnosti «Mekhanizatsiia silskoho hspodarstva» na mekhaniko-tekhnolohichnomu fakulteti KhDTUSH [Transparent Program of Practical Preparation in the Specialty «Mechanization of Agriculture» of Mechanics and Technology Faculty KHDUSH].* Kharkiv [in Ukrainian].

11. Строкаль, В. П. (2012). *Методика організації навчальних практик у майбутніх екологів.* Н. М. Рідей (Ред.). [Монографія]. Херсон. / Strokal, V. P. (2012). *Metodyka orhanizatsii navchalnykh praktyk u maibutnikh ekolohiv [The Methodology of Organization of Practical Teaching of the Future Ecologists].* N. M. Ridei (Red.). [Monograph]. Kherson [in Ukrainian].

12. Попова, Т. М., Скуріхіна, Л. А., Марченко, О.Д. (2010). Виробнича практика студентів товарознавчого факультету: проблеми та шляхи їх усунення, *Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Теоретико-методологічні та практичні проблеми підготовки фахівців за ступеневою системою освіти.* Матеріали VIII Всеукр. наук.-метод. конф. (с. 229–230). Харків: ХДУХТ. / Popova, T. M., Skurikhina, L. A., Marchenko, O. D. (2010). Vyrobnycha praktyka studentiv tovaroznavchoho fakultetu: problemy ta shliakhy yikh usunennia *[Industrial Practice of Students of the Faculty of Commodity Research: Problems and Ways of Their Elimination]. Modernizatsiia vyshchoi osvity ta problemy upravlinnia yakistiu pidhotovky fakhivtsiv. Teoretyko-metodolohichni ta praktychni problemy pidhotovky fakhivtsiv za stupenevoiu systemoiu osvity.* Materialy VIII Vseukr. nauk.-metod. konf. (pp. 229–230). Kharkiv: KhDUKhT [in Ukrainian].

13. Петренко, Н. В. (2010). Методичні аспекти організації практичної підготовки майбутніх фахівціву галузі туризму, *Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Теоретико-методологічні та практичні проблеми підготовки фахівців за ступеневою системою освіти.* Матеріали VIII Всеукр. наук.-метод. конф. (с. 103–104). Харків: ХДУХТ. / Petrenko, N. V. (2010). Metodychni aspekty orhanizatsii praktychnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsivu haluzi turyzmu *[Methodological Aspects of the Organization of Practical Preparation of the Future Specialists in the Field of Tourism]. Modernizatsiia vyshchoi osvity ta problemy upravlinnia yakistiu pidhotovky fakhivtsiv. Teoretyko-metodolohichni ta praktychni problemy pidhotovky fakhivtsiv za stupenevoiu systemoiu osvity.* Materialy VIII Vseukr. nauk.-metod. konf. (pp. 103–104). Kharkiv: KhDUKhT [in Ukrainian].

14. Кащена, Н. Б., Цуканова, О. В., (2010). Організаційно-методичне забезпечення практичної підготовки студентів, *Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Теоретико-методологічні та практичні проблеми підготовки фахівців за ступеневою системою освіти.* Матеріали VIII Всеукр. наук.-метод. конф. (с. 104–111). Харків: ХДУХТ. / Kashchena, N. B., Tsukanova, O. V., (2010). Orhanizatsiino-metodychne zabezpechennia praktychnoi pidhotovky studentiv *[Organizational and Methodological Support of Practical Preparation of Students]. Modernizatsiia vyshchoi osvity ta problemy upravlinnia yakistiu pidhotovky fakhivtsiv. Teoretyko-metodolohichni ta praktychni problemy pidhotovky fakhivtsiv za stupenevoiu systemoiu osvity.* Materialy VIII Vseukr. nauk.-metod. konf. (pp. 104–111). Kharkiv: KhDUKhT [in Ukrainian].

15. Колосок, І. О. (2004). *Методика практичної підготовки майбутніх агрономів з механізації сільськогосподарського виробництва в умовах вищого навчального закладу.* (Автореф. дис. канд. пед. наук). Нац. аграр. ун-т. Київ. / Kolosok, I. O. (2004). *Metodyka praktychnoi pidhotovky maibutnikh ahronomiv z mekhanizatsii silskohospodarskoho vyrobnytstva v umovakh vyshchoho navchalnoho zakladu [Methodology of Practical Preparation of the Future Agronomists on the Mechanization of Agricultural Production in Conditions of Higher Educational Institution].* Extended abstract of Candidate's thesis. Nats. ahrar. un-t. Kyiv [in Ukrainian].

16. Лузан, П. Г., Рябець, В. І. (1997). *Навчальна ділова гра «Жнива».* Київ: Вид-во Національного

аграрного університету. / Luzan, P. H., Riabets, V. I. (1997). Navchalna dilova hra «Zhnyva» *[Educational business game «Harvest»].* Kyiv: Vyd-vo Natsionalnoho ahrarnoho universytetu [in Ukrainian].

17. Штангей, С. В. (2012). *Професійна підготовка майбутніх агрономів на засадах компетнтнісного підходу*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). НУБіП України. Київ. / Shtanhei, S. V. (2012). Profesiina pidhotovka maibutnikh ahronomiv na zasadakh kompetntnisnoho pidkhodu *[Professional Training of the Future Agronomists on the Basis of Competence Approach].* Extended abstract of Candidate's thesis. NUBiP Ukrainy. Kyiv [in Ukrainian].

18. Паламар, И. И. (1990). *Научно-методичекие основы совершенствования подготовки студентов по управлению машинами в высшей школе*. (Дис. канд. пед. наук). Киев. / Palamar, I. I. (1990). *Nauchno-metodichekie osnovy sovershenstvovaniya podgotovki studentov po upravleniyu mashinami v vysshej shkole [Scientific and Methodological Bases of Perfection of Students' Training for Machine Control at High School].* Candidate's thesis. Kyiv [in Russian].

19. Крайнюк, Л. М., Крутовий Ж. А., Касілова Л. О. (2009). Проблеми комплексної оцінки якості кулінарної продукції. *Прогресивні техніка та технології харчових виробництв рест. господарства і торгівлі, 1,* 319–323 / Krainiuk, L. M., Krutovyi Zh. A., Kasilova L. O. (2009). Problemy kompleksnoi otsinky yakosti kulinarnoi produktsii *[Problems of Complex Assessment of the Quality of Culinary Products]. Prohresyvni tekhnika ta tekhnolohii kharchovykh vyrobnytstv rest. hospodarstva i torhivli, 1,* 319–323 [in Ukrainian].

20. Лазарева, Т. А. (2015). *Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх інженерів-технологів харчової галузі до творчої професійної діяльності*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. Київ. / Lazarieva, T. A. (2015). *Teoretychni i metodychni zasady pidhotovky maibutnikh inzheneriv-tekhnolohiv kharchovoi haluzi do tvorchoi profesiinoi diialnosti [Theoretical and Methodological Bases of Training the Future Engineers-Technologists of Food Industry to Creative Professional Activity].* Extended abstract of Doctor's thesis. Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, In-t prof.-tekhn. osvity. Kyiv [in Ukrainian].

21. Лобур, М. С. (2006). *Формування професійно значущих якостей майбутніх молодших спеціалістів сфери харчування*. (Дис. канд. пед. наук). Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. Київ. / Lobur, M. S. (2006). *Formuvannia profesiino znachushchykh yakostei maibutnikh molodshykh spetsialistiv sfery kharchuvannia [Formation of Professionally Significant Qualities of the Future Junior Specialists in the Field of Nutrition].* Candidate's thesis. Tsentralnyi in-t pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity APN Ukrainy. Kyiv [in Ukrainian].

22. Мельник, О. Ф. (2015). Міжпредметні зв'язки як засіб реалізації принципу фундаменталізації в процесі формування професійної компетентності техніків-технологів виробництва харчової продукції. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, *8* (52), 153–164. / Melnyk, O. F. (2015). Mizhpredmetni zviazky yak zasib realizatsii pryntsypu fundamentalizatsii v protsesi formuvannia profesiinoi kompetentnosti tekhnikiv-tekhnolohiv vyrobnytstva kharchovoi produktsii *[Intersubject Communications as a Means of Implementation of the Principle of Fundamentalization in the Process of Forming Professional Competence of Technicians-Technologists of Food Production]. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii, 8* (52), 153–164 [in Ukrainian].

23. Потапов, В. О. (2008). *Моделювання технологічних процесів харчових виробництв*. Харків: ХДУХТ. / Potapov, V. O. (2008). *Modeliuvannia tekhnolohichnykh protsesiv kharchovykh vyrobnytstv [Modeling of Technological Processes of Food Production].* Kharkiv: KhDUKhT [in Ukrainian].

24. Сичевська, Н. С. (2012). *Формування фахової компетентності майбутніх техніків-технологів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ. / Sychevska, N. S. (2012). *Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh tekhnikiv-tekhnolohiv u protsesi vyvchennia profesiino oriientovanykh dystsyplin [Formation of Professional Competence of the Future Technicians-Technologists in the Process of Studying Professionally Oriented Disciplines].* Extended abstract of Candidate's thesis. Nats. ped. un-t im. M. P. Drahomanova. Kyiv [in Ukrainian].

25. Янчева, Л. М., Крайнюк, Л. М., Пивоваров П. П. (2010). Інноваційні підходи до формування фахівця нового покоління з напряму підготовки «Харчової технології та інженерія», *Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців. Теоретико-методологічні та практичні проблеми підготовки фахівців за ступеневою системою освіти*. Матеріали VIII Всеукр. наук.-метод. конф. (с. 9–13). Харків: ХДУХТ. / Iancheva, L. M., Krainiuk, L. M., Pyvovarov P. P. (2010). Innovatsiini pidkhody do formuvannia fakhivtsia novoho pokolinnia z napriamu pidhotovky «Kharchovoi tekhnolohii ta inzheneriia» *[Innovative Approaches to the Formation of a New Generation of Specialists in the Field of Training «Food Technology and Engineering»]. Modernizatsiia vyshchoi osvity ta problemy upravlinnia yakistiu pidhotovky fakhivtsiv. Teoretyko-metodolohichni ta praktychni problemy pidhotovky fakhivtsiv za stupenevoiu systemoiu osvity*. Materialy VIII Vseukr. nauk.-metod. konf. (pp. 9–13). Kharkiv: KhDUKhT [in Ukrainian].

26. Турица, О. О. (2013). Професійна спрямованість навчання як педагогічна умова формування професійної компетентності майбутніх фахівців харчового профілю. *Вісник Львівського університету, 29,* 48–60. / Turytsia, O. O. (2013). Profesiina spriamovanist navchannia yak pedahohichna umova formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv kharchovoho profiliu *[Professional Orientation of Studying as a Pedagogical Condition of Formation of Professional Competence of the Future Specialists of Food Profile]. Visnyk Lvivskoho universytetu, 29,* 48–60 [in Ukrainian].

27. Литвин, А. (2013). Застосування категорії «педагогічна умова» в наукових дослідженнях. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, *6,* 35–50. / Lytvyn, A. (2013). Zastosuvannia katehorii «pedahohichna umova» v naukovykh doslidzhenniakh *[Application of the Category «Pedagogical Condition» in Scientific Research].*

Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity, 6, 35–50 [in Ukrainian].

28. Галкина, О. В. (2009). *Роль и место понятия «организационно-педагогические условия» в терминологическом аппарате педагогической науки*. (Дис. канд. пед. наук). ГОУ ВПО «Поволжская государственная социально-гуманитарная академия». Самара. / Galkina, O. V. (2009). *Rol' i mesto ponyatiya «organizacionno-pedagogicheskie usloviya» v terminologicheskom apparate pedagogicheskoj nauki [The Role and Place of the Concept «Organizational and Pedagogical Conditions» in the Terminological Apparatus of Pedagogical Science].* Candidate's thesis. GOU VPO «Povolzhskaya gosudarstvennaya social'no-gumanitarnaya akademiya». Samara [in Russian].

29. Литвин, А. В. (2014). *Методологічні засади поняття «педагогічні умови»: на допомогу здобувачам наукового ступеня*. Львів: СПОЛОМ. / Lytvyn, A. V. (2014). *Metodolohichni zasady poniattia «pedahohichni umovy»: na dopomohu zdobuvacham naukovoho stupenia [Methodological Basis of the Concept of «Pedagogical Conditions»: to Help Applicants for a Scientific Degree].* Lviv: SPOLOM [in Ukrainian].

30. Кобрій, В. (2015). Педагогічні умови практичної підготовки фахівців у вищих педагогічних навчальних закладах України. *Людинознавчі студії. Педагогіка, 31,* 156–165. / Kobrii, V. (2015). Pedahohichni umovy praktychnoi pidhotovky fakhivtsiv u vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy. Liudynoznavchi studii [*Pedagogical Conditions of Practical Preparation of Specialists at Higher Pedagogical Educational Institutions of Ukraine]. Pedahohika, 31,* 156–165 [in Ukrainian].

31. Мельник, О. Ф. (2017a). *Формування професійної компетентності майбутніх техніків-технологів виробництва харчової продукції в процесі вивчення природничих дисциплін*. (Дис. канд. пед. наук). Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомир. / Melnyk, O. F. (2017). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh tekhnikiv-tekhnolohiv vyrobnytstva kharchovoi produktsii v protsesi vyvchennia pryrodnychykh dystsyplin [Formation of Professional Competence of the Future Technicians-Technologists of Food Production in the Process of Study of Natural Sciences].* Candidate's thesis. Zhytomyrskyi derzhavnyi universytet imeni Ivana Franka, Zhytomyr. [in Ukrainian].

32. Мельник, О. Ф. (2017b). Міжпредметні зв'язки як засіб реалізації принципу фундаменталізації в процесі формування професійної компетентності техніків-технологів виробництва харчової продукції. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 8* (52), 153–164. / Melnyk, O. F. (2017). Mizhpredmetni zviazky yak zasib realizatsii pryntsypu fundamentalizatsii v protsesi formuvannia profesiinoi kompetentnosti tekhnikiv-tekhnolohiv vyrobnytstva kharchovoi produktsii *[Intersubject Communications as a Means of Implementation of the Principle of Fundamentalization in the Process of Formation of Professional Competence of Technicians-Technologists of Food Production]. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii, 8* (52), 153–164 [in Ukrainian].

33. Дурманенко, О. (2012). Теоретичний аналіз поняття «педагогічні умови» в контексті моніторингу виховної роботи у вищому навчальному закладі. *Молодь і ринок*, *7* (90), 135–138. / Durmanenko, O. (2012). Teoretychnyi analiz poniattia «pedahohichni umovy» v konteksti monitorynhu vykhovnoi roboty u vyshchomu navchalnomu zakladi *[Theoretical Analysis of the Concept of «Pedagogical Conditions» in the Context of Monitoring Educative Work at Higher Education Institution]. Molod i rynok, 7* (90), 135–138 [in Ukrainian].

34. Найн, А. Я. (1995). О методологическом аппарате диссертационных исследований. *Педагогика*, *5*, 44–50. / Najn, A. Ya. (1995). O metodologicheskom apparate dissertacionnyx issledovanij *[About the Methodological Apparatus of Dissertation Research]. Pedagogika, 5,* 44–50 [in Russian].

35. Подласый, И. П. (1996). *Педагогика*. Москва: Гуманит. издат. центр «ВЛАДОС». / Podlasyj, I. P. (1996). *Pedagogika [Pedagogics].* Moscow: Gumanit. izdat. centr «VLADOS» [in Russian].

36. Зміст практичної підготовки студентів в аграрних вищих навчальних закладах. (б.д.). Взято з http://www.startpedahohika.com/sotems-1046-2.html (дата звернення 14.03.2019). / Zmist praktychnoi pidhotovky studentiv v ahrarnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh *[The Content of Practical Preparation of Students at Agricultural Higher Educational Institutions].* (n.d.). Retrieved from http://www.startpedahohika.com/sotems-1046-2.html (last accessed 14.03.2019). [in Ukrainian].

37. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. № 93. (1993). Взято з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93 (дата звернення 14.03.2019). / Pro zatverdzhennia Polozhennia pro provedennia praktyky studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv Ukrainy *[About the Approval of Regulations on Carrying out the Practice of Students of Higher Educational Institutions of Ukraine].* № 93. (1993). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93 (last accessed 14.03.2019) [in Ukrainian].

38. Ягупов, В. В., Свистун, В. І. (2009). Студент как субъект учебной деятельности. *Нові технології навчання*. (Вип. 58, ч. 1, с. 32–39). Київ–Вінниця. / Iahupov, V. V., Svystun, V. I. (2009). Student kak sub"ekt uchebnoj deyatel'nosti *[Student as a Subject of Educational Activity]. Novi tekhnolohii navchannia.* (Vol. 58, part 1, pp. 32–39). Kyiv–Vinnytsia [in Russian].

39. Лодатко, Е. А. (2010). *Моделирование педагогических систем и процессов* [монография]. Славянск: СГПУ. / Lodatko, E. A. (2010). *Modelirovanie pedagogicheskix sistem i processov [Modeling of Pedagogical Systems and Processes].* [monograph]. Slavyansk: SGPU [in Russian].

40. Ягупов, В. В. (2013). Моделирование профессиональной компетентности выпускников профессиональных учебных заведений. *Нові технології навчання.* (Вип. 76, с. 144–152). Київ–Вінниця. / Yagupov, V. V. (2013). Modelirovanie professional'noj kompetentnosti vypusknikov professional'nyx uchebnyx zavedenij *[Modeling of Professional Competence of Graduates of Professional Educational Institutions]. Novi tekhnolohii navchannia.* (Vol. 76, pp. 144–152). Kyiv–Vinnytsia [in Russian].

41. Ягупов, В. В., Крышталь Н. А., Король В. Н. (2012). Профессиональная субъектность офицеров Министерства чрезвычайных ситуаций Украины. *Збірник наукових праць Національної академії*

Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 64, 129–133. / Yagupov, V. V., Kryshtal' N. A., Korol' V. N. (2012). Professional'naya sub"ektnost' oficerov Ministerstva chrezvychajnyx situacij Ukrainy *[Professional Subjectivity of Officers of the Ministry of Emergency Situations of Ukraine]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy im. B. Khmelnytskoho, 64,* 129–133 [in Russian].

Дата надходження статті: «22» березня 2019 р.
Стаття прийнята до друку: «24» квітня 2019 р.

Ткач Лілія – викладач Кам'янець-Подільського коледжу харчової промисловості Національного університету харчових технологій

Tkach Liliia – lecturer of Kamianets-Podilskyi College of Food Industry National University of food technologies

Цитуйте цю статтю як:

Ткач, Л. (2019). Педагогічні умови практичної підготовки майбутніх техніків-технологів зі спеціальності «Виробництво хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів». *Педагогічний дискурс, 26*, 50–59.

Cite this article as:

Tkach, L. (2019). Pedagogical Conditions of Practical Training of Future Technician-Technologist in the Specialty «Production of Bread, Confectionery, Pasta and Food Concentrates». *Pedagogical Discourse, 26*, 50–59.